

Informacijska podpora operativnemu delovanju gasilcev

Matej Krnc, Jože Weiss

V današnjem času, ko težimo k napredku in stalnim izboljšavam je zelo pomembno, da pravočasno naredimo pravilne poteze, ki bodo tudi na daljši rok omogočale operativno sposobnost in usposobljenost posamezne gasilske enote. Poveljnik operativne gasilske enote ni nekdo, ki vodi intervencije ter organizira vaje, ampak veliko več. Potrebno je kadrovanje v operativni enoti, planiranje nabave nove opreme, izbirati pravilne teme za usposabljanje gasilcev... Vse to s ciljem, da bo enota tudi v prihodnjih letih kos vsem nalogam, ki bodo postavljene pred njo, tako v tehničnem, organizacijskem kot tudi strokovnem smislu. Od vseh udeležencev kateregakoli procesa ali opravljanja dela se namreč pričakuje visoka strokovnost in profesionalnost, brezkompromisno poznavanje dela ter usposobljenost za zagotavljanje potrebnega in zadostnega nivoja nudenja pomoči.

Nenehno usposabljanje...

Enako se operativni gasilci primarno ukvarjamo z usposabljanjem na področju svojega dela; poznavanjem osebne zaščitne opreme, rokovanje z opremo v vozilu in orodišču, treniranje uporabe lestev in dela na višini. Prav tako se ukvarjamo s pravilno uporabo izolirnih dihalnih aparatov, vežbanjem gašenja notranjih požarov, preizkušanjem posameznih tehnik tehničnega reševanja, poznavanjem dela z nevarnimi snovmi in v tej smeri v nedogled naprej... Torej na področju svojega dela in zagotavljanja javne gasilske službe hočemo doseči visoka merila in zagotoviti čimboljše opravljeno delo. Naša primarna naloga je še zmeraj zagotavljanje javne gasilske službe in je tudi edino pravilno, da treniramo in se usposabljammo na področju našega delovanja.

Vendar to na drugi strani lahko pomeni pomanjkanje časa ali pa nezadostno posvečanje pozornosti spremljevalnim aktivnostim, ki pa z operativnim delovanjem gasilcev na prvi pogled nimajo neposredne povezave. Tak primer so evidence, baze podatkov ali druge informacijske rešitve, kjer se zbirajo podatki o operativnem delovanju. Sicer resda lepo urejene evidence pomenijo na eni strani vestnega poveljnika, ki pomembnejše dogodke zapisuje, beleži podatke in detajle iz intervencij ali izobraževanj in hrani te informacije, vendar na drugi strani je to tudi možnost črpanja informacij in znanj iz teh urejenih zapisov.

Pri načrtovanju kadrovske in tehnične vire je zelo pomembno, da se pogovarjamo o dejstvih in ne o občutkih, ki so lahko tudi zavajajoči. Da bi se slednjemu izognili, je potrebno informacije in podatke na nek način izmeriti in analizirati, predhodno pa tudi v takšni ali drugačni obliki zabeležiti.

Poveljnikov dnevnik – samo zbrani podatki?

V nadaljevanju bova predstavila model naprednih evidenc v sklopu informacijske rešitve Poveljnikov dnevnik, kjer na enostaven način beležimo podatke, vendar rešitev in tak način evidenc poveljniku ponuja možnost uporabnih poročil, iskanja informacij in hitrega pregleda zabeleženih dogodkov. Za PGD Črnomelj je bila razvita informacijska rešitev Poveljnikov dnevnik, ki pa se je v času razvijala ter prilagajala potrebam poveljnika in služila podpori operativnemu delu.

V PGD Črnomelj smo se odločili, da bomo vse podatke, ki so povezani z operativnim delom enote (intervencije, izobraževanja, prevoz pitne vode, požarne straže) zabeležili v aplikaciji Poveljnikov dnevnik. To nam omogoča obdelavo podatkov in pripravo poročil "na klik" za osnovne poizvedbe ter možnost nadaljne poglobljene analize podatkov glede na trenutne zahteve. Glede na to, da smo koncesionar, opravljamo poleg gasilskih nalog, ki so v pristojnosti lokalne skupnosti tudi naloge tehničnega reševanja ob nesrečah v prometu, nesrečah z nevarnimi snovmi ter nesrečah na tekočih in stoječih vodah.

Kaj poveljnik potrebuje?

V vsaki gasilski enoti poveljnik kot vodja zapisuje dogodke, hrani evidence, vodi sezname gasilcev na intervenciji in evidenco gasilske opreme. Torej vsak vodja ali vsak poveljnik teži k urejenim evidencam ter hitremu dostopu do informacij.

Sam zajem podatkov niti ne predstavlja bistvenih težav, saj je poveljniku prepuščeno katere podatke bo beležil in na sebi najbližji način. Malo večja težava se pojavi, ko hočemo pripraviti kakšno poročilo, pa naj bo to pregled preteklega leta, poročilo upravi za izpolnjevanje koncesijskih obveznosti ali poročilo občini o opravljanju gasilske službe. Tudi pri izdelavi poročil je poveljnik prepuščen sebi in svoji domišljiji, vendar največji problem predstavljajo slabe evidence, manjkajoči podatki ter neprimerljive dimenzije dogodkov. Povrhu vsega je to še obilica ročnega dela, saj iz ročno vodenih evidenc lahko sestavimo poročilo s seštevanjem, preštevanjem ter oblikovanjem poročila. Izdelava je zaradi obilice ročnega dela seveda tudi dolgotrajna in z možnostjo napak pri izdelavi. Pojavila se je velika potreba po sistemsko vodenih evidencah, torej takih, ki bodo ob vsakem dogodku beležile enake podatke na enak način.

Trenutne rešitve

Če podrobneje pogledamo, kaj je v gasilskih enotah trenutno na voljo, je to v prvi vrsti aplikacija Uprave za zaščito in reševanje SPIN (sistem za poročanje o intervencijah in nesrečah), sledijo razne različice čisto po lasni kreativnosti ustvarjenih evidenc; bolj ali manj enostavne tabele in listi shranjeni na računalniku in v veliki meri ročne evidence, razni delovni listi, bloki in zvezki z lično izdelanimi obrazci za vnos podatkov. Okrnjen zapis intervencij nudi tudi Vulkan (aplikacija Gasilske zveze Slovenije), vendar marsikateremu poveljniku nabor podatkov ne zadostuje za izdelavo evidenc.

Za klasično zbiranje podatkov, ki jih je kasneje potrebno v obliki poročil dostaviti pristojnim službam, tako na lokalni kot tudi državni ravni je porabljenega veliko časa, saj se je potrebno prebiti čez kupe poročil in zapiskov. Po oddaji poročila, ki predstavlja neke pretekle dogodke, pa poveljnik velikokrat ostane brez prave informacije o obremenjenosti članov enote, odzivnosti enote, gibanju izvoznega časa, uporabi tehničnih sredstev, in še bi lahko naštevali.

Kakšne so informacijske potrebe?

Vodja enote potrebuje nabor podatkov dejansko na vseh nivojih svojega delovanja. V operativni enoti potrebuje poveljnik informacije o npr. opravljenem delu posameznega gasilca ali ugotavljanju odzivnosti določenih gasilcev. Na nivoju lokalne skupnosti ali občine je zelo smiselno posredovati podatke o skupnem številu intervencij, skupnem opravljenem številu delovnih ur na intervencijah, na izobraževanjih itd ter tako nastopa kot kompetenten sogovornik, ki ima podroben pregled nad delovanjem enote. Dalje tudi Uprava RS za zaščito in reševanje predpisuje oddajanje določenih poročil na letnem nivoju. Ob urejenih evidencah je te informacije dokaj enostavno pridobiti. Ob sistematični obdelavi podatkov lahko kaj hitro dobimo odgovore na prej zastavljena vprašanja. Ko imamo obdelane podatke, ki nam ponujajo odgovore ali informacije o delovanju enote, se na osnovi teh poveljnik lažje odloča v katero smer bo vodil enoto v prihodnje.

Uvedba rešitve v PGD Črnomelj

Zaradi že naštetih informacijskih potreb in težko obvladljivih vseh dosedanjih ročnih evidenc smo za PGD Črnomelj razvili informacijsko rešitev, ki bo poveljniku omogočala enostavno uporabo, hitro odzivnost ter zmožnost obvladovanja informacij in poročil na enem mestu ter da bo to lahko opravljal en človek.

Področja informacijske podpore

Poveljnikov dnevnik je razvit za podrobno spremljanje intervencij, izobraževanja, požarnih straž in prevozov vode.



Vstopna maska v poveljnikov dnevnik, kjer izbiramo med danimi možnostmi vnosov podatkov ali pregledovanja poročil.

Nabor potrebnih podatkov

Določene podatke zahteva že aplikacija SPIN, vendar ni povezana ne z evidenco gasilcev, ne z evidenco opreme neke gasilske enote. Da bi zadostili celoviti povezanosti evidenc in s tem zagotovili želeno raven kakovosti poročil, je potrebno zagotoviti tudi popoln nabor podatkov, ki so potrebni za izdelavo poročil.

Nabor evidenc in podatkov:

- Kadrovska evidenca,
- Evidenca opreme,
- Cenik GZS,
- Podatki o dogodku,
- Čas alarma, čas izvoza, čas konca
- Vrsta intervencije,
- Kraj (občina),
- Opis vodje,
- Podatek o poškodovani opremi,
- Reševane, mrtve ali poškodovane osebe,
- Sodelujoči gasilci,
- Uporabljena oprema.

POVELJNIKOV DNEVNIK > Intervencije

ŠT.	DATUM	ČAS ALARM	ČAS IZVOZ	ČAS KONEC	IZVOZNI ČAS	TRAJANJE
131	16.6.2009	21:40	21:44	22:30	4 MIN	0,8 H

NAZIV INTERVENCIJE: Traviški požar Svibnik

VRSTA DOGODKA: POŽAR
 OBČINA: ČRNOMELJ
 LOKACIJA: Svibnik

POŠKODOVANA OPREMA:

KRAJŠI OPIS DOGODKA: Traviški požar ob Dobiščici na Svibniku. DELOVNE URE PO CENIKU: DELOVNIK 18-06


MAPA S SLIKAMI:

VNESI GASILCE, KI SO SODELOVALI NA INTERVENCIJI		VNESI VOZILA	
PRIMEK IN IME	STATUS	TIP	VOZILO
WEISS JOŽE	VODJA INTERVENCIJE	PV1	SUBARU
PLANINC ANTON		GVC 16/25	MB ATEGO
LOZAR TOMAŽ			
SPREIZER FRANC			
VARDJAN MATJAŽ			
MATOTEK MARKO			
KOLBEZEN UROŠ			
ŠTEFANIČ PETER			
ROŽIČ ANTON	REZERVA		

Maska za vnos podatkov o intervenciji

Poročilo

Na osnovi vnesenih podatkov se na letnem nivoju dokaj preprosto s standardnim poročilo prikažejo skupni podatki za gasilsko enoto. Tako npr. letno poročilo vsebuje informacijo o povprečnem izvoznem času, o skupnem številu opravljenih delovnih ur, o skupnem številu strojnih ur, o povprečnem številu gasilcev na intervenciji itd... Na osnovi izračunanih podatkov manjka samo še korak za izračun ocene vrednosti opravljenega dela po ceniku GZS. Cenik še zdaleč ne pomeni vrednost intervencije, saj gasilci javno gasilsko službo opravljamo prostovoljno in brezplačno, je pa dober pokazatelj o vložnem delu za intervencije.



Prostovoljno gasilsko društvo
Črnomelj
Črnomelj, 7.1.2010

POROČILO INTERVENCIJE ŠT. 131

Traviški požar Svibnik

POŽAR

16.6.2009

Čas alarmiranja	Čas izvoza	Čas povratka	Izvozni čas	Trajanje intervencije	Št. gasilcev	Št. vozil
21:40	21:44	22:30	4 MIN	0,8	8	2

Lokacija ČRNOMELJ ; Svibnik

Opis dogodka
Traviški požar ob Dobiščici na Svibniku.

Podatki o sodelujočih gasilcih na intervenciji.

Ime	Status
WEISS JOŽE	VODJA INTERVENCIJE
ŠTEFANIČ PETER	GASILEC
KOLBEZEN UROŠ	GASILEC
MATOTEK MARKO	GASILEC
VARDJAN MATJAŽ	GASILEC
SPREIZER FRANC	GASILEC
LOZAR TOMAŽ	GASILEC
PLANINC ANTON	GASILEC
ROŽIČ ANTON	REZERVA

* Gasilec s statusom REZERVA se ne vključuje v nadaljnja poročila in obračune.

Podatki o uporabljenih vozilih.

TIP	Vozilo
PV1	SUBARU
GVC 16/25	MB ATEGO

Skupaj porabljene delovne ure: 6,4 Skupaj porabljene strojne ure: 1,6 H

Poškodovana oprema: **Ne**

Ocenjena vrednost opravljenih delovnih ur in vozil za intervencijo po ceniku Gasilske zveze Slovenije.

Opravljenost	Opravljenost	Ocena vrednosti
delo	strojne ure	storitve skupaj
104,90 EUR	63,48 EUR	168,38 EUR



PREGLED INTERVENCIJ

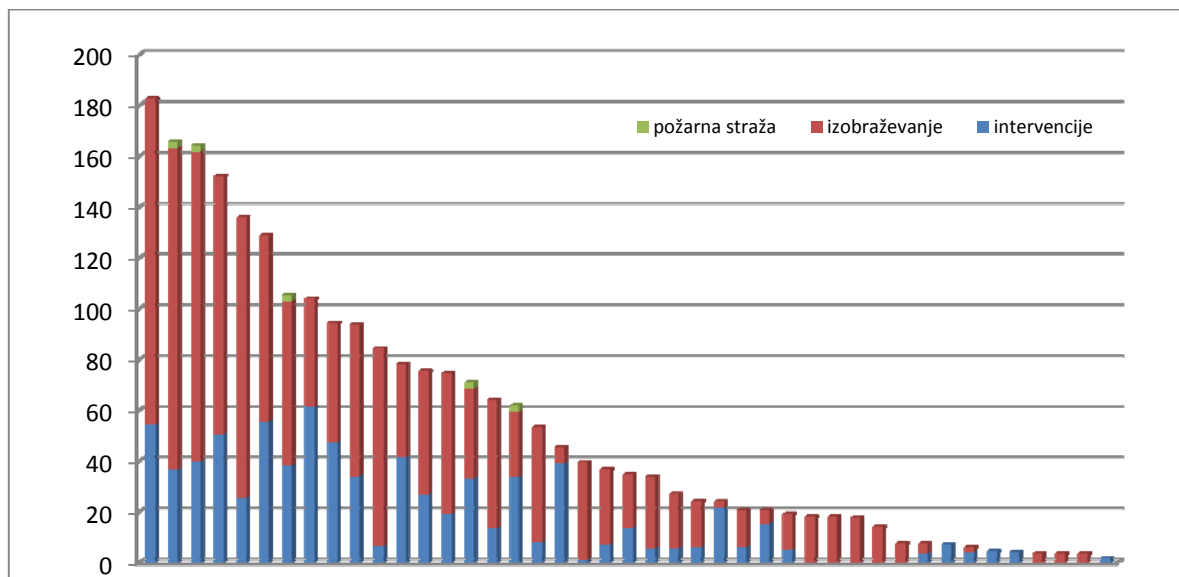
za obdobje od 1.1.2008 do 31.12.2008.

ŠTEVILO INTERVENCIJ	POVPREČNI IZVOZNI ČAS	POVPREČNO ŠT. GASILCEV	POVPREČNO ŠT. VOZIL	SKUPNO TRAJANJE	SKUPNO DELOVNE URE	SKUPNO STROJNE URE	OCENA VREDNOSTI TOTAL
40	4,4 MIN	8,2	2,2	54,8 H	472,4 H	126,9 H	13.429,50 EUR

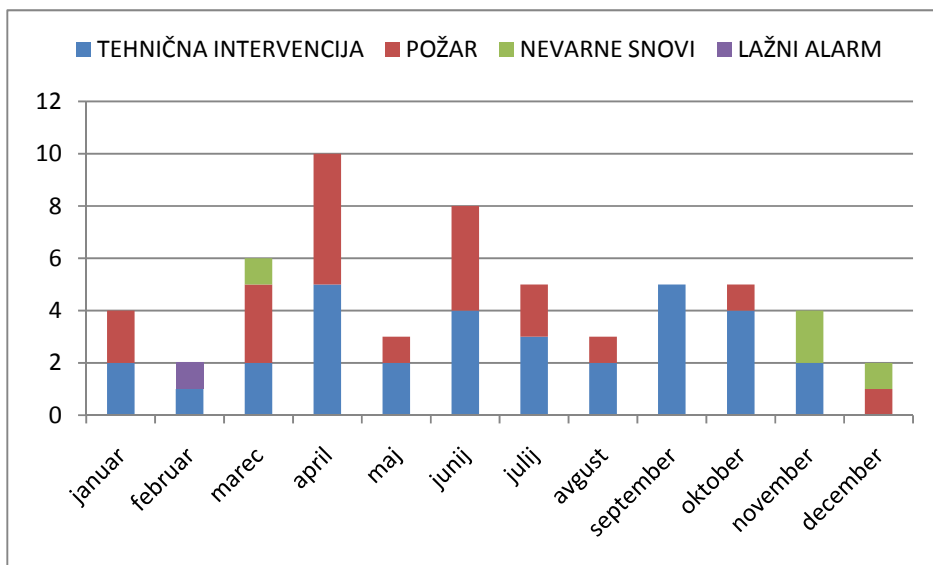
ŠT.	DATUM	VRSTA INTERVENCIJE	OBČINA	NAZIV INTERVENCIJE	IZVOZNI ČAS	TRAJANJE	GASILCI	VOZILA	VODIA	OCENA VREDNOSTI
90	14.1.2008	POŽAR	ČRNOMELJ	Dimniški požar	4	0,3 H	8	2	PLANINC ANTON	53,32 EUR
91	21.1.2008	TEHNIČNA INTERVENCI	SEMIČ	Prometna nesreča Laze	5	2,1 H	6	2	WEISS JOŽE	372,65 EUR
92	2.2.2008	TEHNIČNA INTERVENCI	SEMIČ	Prometna nesreča Laze	4	2 H	10	2	WEISS JOŽE	453,30 EUR
93	16.2.2008	POŽAR	ČRNOMELJ	Dimniški požar	4	0,6 H	6	1	WEISS JOŽE	79,81 EUR
94	19.2.2008	POŽAR	ČRNOMELJ	Dimniški požar Pavlin	4	1,7 H	11	3	WEISS JOŽE	541,99 EUR
95	21.2.2008	POŽAR	ČRNOMELJ	Požar stanovanjske hiše	5	1,3 H	10	3	WEISS JOŽE	399,16 EUR

Poročilo o dogodku ter skupni letni pregled

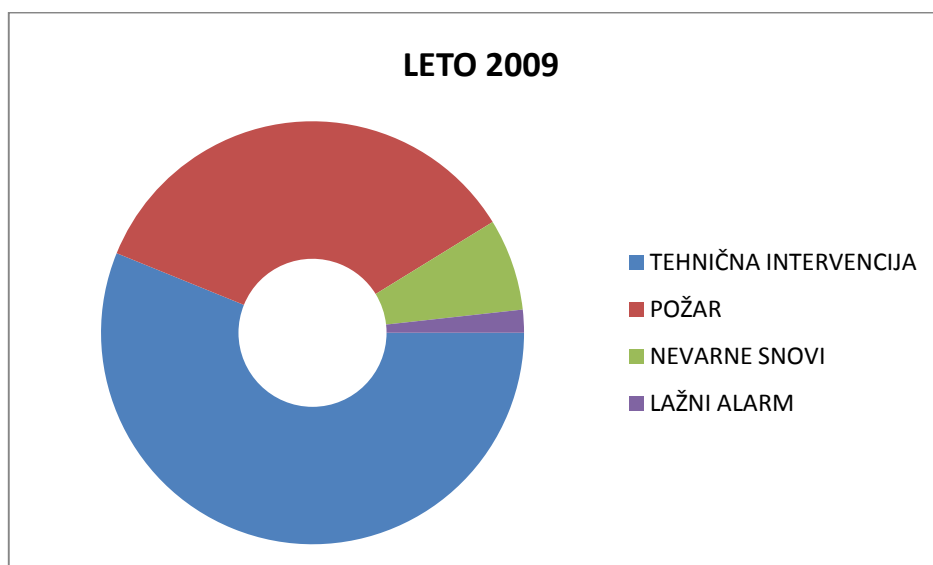
Seveda vsak dober poveljnik pozna svojo enoto in njene člane, tako, da lahko načrtuje razvoj svoje enote tudi brez tega orodja. Poveljnikov dnevnik sam po sebi ne ponuja odločitev ali drugih rešitev, omogoča pa prihranek časa, preglednost in poveljniku pomaga pri odločitvah, ki temeljijo na dejstvih in ne zgolj na občutkih. To pa je lahko včasih tudi odločilni faktor, ki prevesi tehtnico v prid gasilcem, ko se v skupnosti borimo za večji kos pogače...



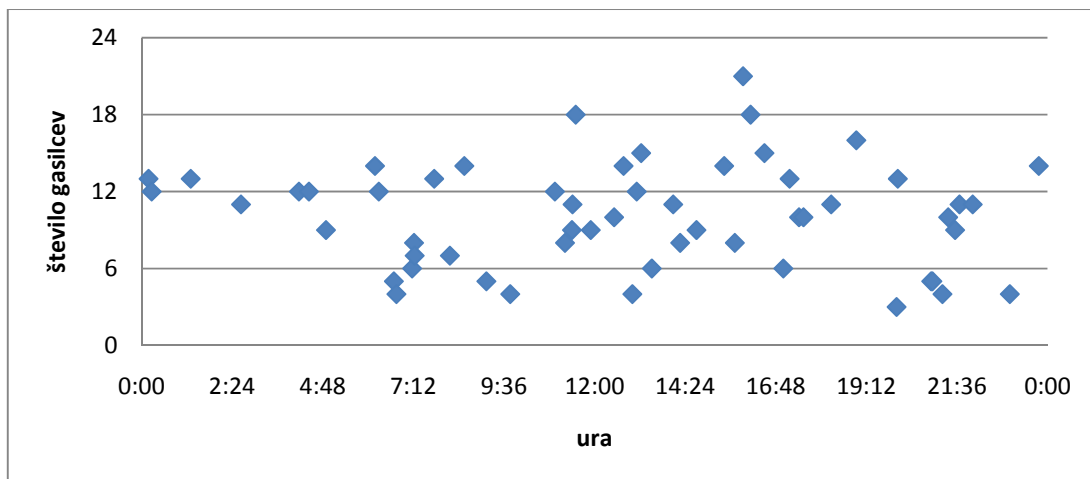
Graf prikazuje porabljene ure posameznega gasilca glede na dogodek. Iz grafikona je razvidno, koliko je določen gasilec obremenjen ter razmerje med časom, ki ga je posvetil izobraževanju in udeležbi na intervencijah.



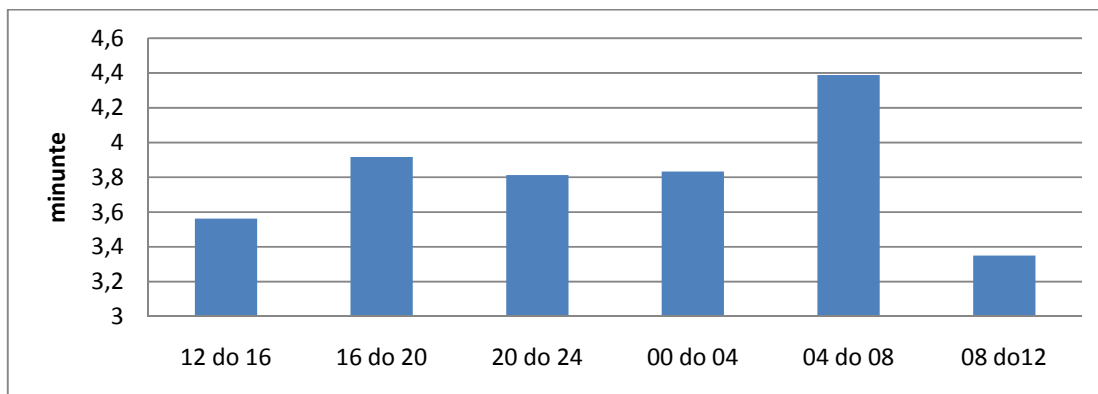
Prikaz števila intervencij po vrsti intervencije in mesecih



Graf prikazuje strukturo intervencij po vrsti intervencije v preteklem letu



Razsevni diagram prikazuje število gasilcev na intervenciji, glede na čas alarmiranja. Iz diagrama je razvidno, da je bilo na nekaterih intervencijah manj gasilcev, kot je to običajno.



Prikaz povprečnega izvoznega časa glede na del dneva. Iz prikazanega je razvidno, da se izvozni čas giblje okoli štirih minut. So pa opazni odkloni v dopoldanskem in jutranjem času.

PGD Črnomelj je enota IV kategorije in kot takšna osrednja enota v občini Črnomelj. Poleg nalog v sistemu zaščite in reševanja, ki so v pristojnosti lokalne skupnosti pa opravlja tudi naloge širšega pomena. Kot enota širšega pomena operativno pokriva področje Bele krajine, torej občin Črnomelj, Metlika in Semič. Površina operativnega področja enote, tako obsega 595,3 km², na katerem prebiva 26.894 prebivalcev. Letno enota opravi do 70 intervencij, ki se gibljejo nekako v naslednjem razmerju 50% tehničnih intervencij, 5% nesreč z nevarnimi snovmi in 45% požari.

Matej Krnc je gasilski častnik in poveljnik gasilske enote I. kategorije. Po poklicu je univ. dipl. ekon. smeri za poslovno informatiko. Zaposlen je v večjem gradbenem podjetju.

Jože Weiss je gasilski častnik II. st. in je poveljnik PGD Črnomelj; gasilske enote IV. kategorije. Po poklicu je strojni tehnik in je zaposlen kot vodja obrata v proizvodnem podjetju.